

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการใช้สมาร์ตโฟนของเด็กและผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

A Causal Relationship Model of Preschool Children's and Parents' Smartphone Addiction on the Emotional Intelligence of Preschool Children

สุภาพ บุญอุไร^{1*}, ปาริฉัตร เอียงสูง¹, พลธาวิน วัชรธำรงค์¹, รัตนชัย เพ็ชรสมบัติ², จำเนียร สุวรรณชาติ², ชัยยา น้อยนารถ³, พัทธ์ชัย ทองสุข⁴, และ พูลพงศ์ สุขสว่าง⁵

Suwapha Boonurai^{1*}, Parichat Oeangsung¹, Pholthawin Wacharadhorntumrong¹, Rattanachai Pechsombut², Jumnon Suwannachai², Chaiya Noinart³, Pitark Thongsook⁴, and Poonpong Suksawang⁵

Abstract

This empirical research aimed to study the causal relationship model of preschool children's and parents' smartphone addiction and factors affecting the emotional intelligence of the preschool children. The sample, derived by means of stratified random sampling, consisted of 200 preschool students aged between 3 to 5 years from Chonburi Province.

Questionnaires, the research instrument, were analyzed by the use of Descriptive statistics. LISREL 9.30 was introduced in the study for the Structural Equation Model.

¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000, ²สำนักงานสาธารณสุขอำเภอวังสมบูรณ์ ต.วังสมบูรณ์ อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว 27250, ³คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ต.ควนปริง อ.เมือง จ.ตรัง 92000, ⁴วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา ต.บึงศาล อ.องครักษ์ จ.นครนายก 26120, ⁵วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: Suwapha.boonurai@hotmail.com)

รับบทความวันที่ 31 มกราคม 2561 รับลงตีพิมพ์วันที่ 15 สิงหาคม 2561

The results indicated that the hypothetical model was consistent with the empirical data. Goodness of fit was demonstrated by following measurements: chi-square test = 12.23, df = 15, $p = 0.66$, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, CFI = 1.00, RMSEA = 0.00, RMR = 0.01, and SRMR = 0.02.

All variables regarding smartphone addiction of the children and parents can describe 23 % of the children's emotional intelligence distribution.

The preschool children's smartphone addiction had a direct negative effect at 0.32 on the emotional intelligence with 0.01 statistical level of significance. In contrast, that of the parents is at 0.22 and 0.05.

Keywords: *preschool children, smartphones, parents, emotional intelligence*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กและผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 200 คน การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติบรรยาย และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม LISREL 9.30

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติไคสแควร์ = 12.23 ค่าองศาอิสระ (df) = 15 ความน่าจะเป็น (p) = 0.66 ค่า GFI = 0.99 ค่า AGFI = 0.97 ค่า CFI = 1.00 ค่า RMSEA = 0.00 ค่า RMR = 0.01 และ ค่า SRMR = 0.02 ตัวแปรการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กและการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองสามารถอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยได้ร้อยละ 23 โดยที่การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.32 และการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.22

คำสำคัญ: *เด็กปฐมวัย, สมาร์ทโฟน, ผู้ปกครอง, ความฉลาดทางอารมณ์*

บทนำ

สมาร์ทโฟนกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ในโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การใช้งานสามารถตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ อาจเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ด้านความบันเทิง หรือด้านอื่น ๆ โดยสถานการณ์การใช้สมาร์ทโฟนในปัจจุบันของสังคมไทยที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนทำให้ผู้คนซึมซับโดยไม่รู้ตัวจนกลายเป็นสิ่งเสพติด ทั้งนี้ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) พบว่า ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ประมาณ 62.8 ล้านคน มีผู้ใช้สมาร์ทโฟนมากถึง 31.7 ล้านคน (ร้อยละ 50.5) โดยมีอัตราการใช้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 ที่มีผู้ใช้เพียง 5 ล้านคน (ร้อยละ 8.0)

กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ทำผ่านสมาร์ตโฟน คือ โซเชียลเน็ตเวิร์ค (ร้อยละ 91.5) ดาวน์โหลดหนัง เพลง (ร้อยละ 88.0) อัปโหลดข้อมูล (ร้อยละ 55.9) และติดตามข่าวสาร (ร้อยละ 46.5)

เด็กปฐมวัย คือ ความหวังในการพัฒนาสังคมชาติบ้านเมืองในอนาคต หากเด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่ และส่งเสริมให้มีการเจริญเติบโต มีพัฒนาการที่ดีสมวัย สุขภาพดี แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ เด็กจะเติบโตอย่างมีคุณภาพในสังคม ประสบความสำเร็จในชีวิต และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป เทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสมาร์ตโฟน (Smartphone) แท็บเล็ต (Tablet) คอมพิวเตอร์ (Computer) โน้ตบุ๊ก (Notebook) ต่างถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง และเด็กในวัยนี้เพื่อช่วยเสริมสร้างพัฒนาการ และการเรียนรู้อย่างรวดเร็วผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ แต่การใช้เทคโนโลยีของเด็กปฐมวัยนั้น ไม่ได้มีเฉพาะข้อดีด้านเดียว ยังมีข้อเสียด้วย ซึ่งหากใช้เป็นระยะเวลานาน เด็กจะจดจ่อกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่สนใจผ่านตาเร็วเกินไป และไม่ยอมละสายตาเพื่อสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว หากพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน ก็อาจส่งผลให้เด็กเกิดอาการสมาธิสั้น หรือขาดความยับยั้งชั่งใจ ขี้โมโหมากขึ้น มีคำพูดที่ไม่สุภาพมากขึ้น พูดในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง รอคอยไม่เป็น การศึกษาผลกระทบต่อการใช้สมาร์ตโฟนที่มากเกินไปหรือการติดสมาร์ตโฟนของเด็กนั้นได้รับการตรวจสอบแล้วว่า มีผลกระทบมากกว่าผู้ใหญ่ Keum (2013) สอดคล้องกับ สถาบันราชานุกูล (2555) มองว่า การปล่อยให้เด็กเล็กอยู่กับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น สมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ตเป็นเวลานานจะทำให้เด็กเกิดอาการติดสมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ต หากกิจกรรมอื่นมาทดแทนได้ยาก และเด็กที่มีอาการติดการใช้สมาร์ตโฟนจะขาดความสามารถในการควบคุมตนเอง ส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและพัฒนาการทางด้านอารมณ์ด้วย (Kim & Park, 2014) ซึ่งจะมีความขัดแย้งกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 81 ระบุว่า เด็กทุกคนจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข หรือที่เรียกว่า ความฉลาดทางอารมณ์นั่นเอง จากการสำรวจระดับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กช่วงอายุระหว่าง 3-5 ปี ในปี พ.ศ. 2551-2552 พบว่า มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมลดลงต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านก็พบว่าทั้งด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ต่างก็มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ลดลง โดยเฉพาะด้านเก่ง พบว่าเด็กจะมีการปรับตัวลดลงมากกว่าด้านอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

นอกจากสาเหตุของพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของเด็กที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กลดลงแล้ว สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ พฤติกรรมการติดโทรศัพท์ของผู้ปกครองก็อาจจะส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กด้วย โดยหากพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมใช้สมาร์ตโฟนมากเกินไป จะทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง ขาดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับเด็ก เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาเด็กจะคิดว่าตัวเองไม่ได้รับความสำคัญและไม่ได้รับความรักจากพ่อแม่ ซึ่งกีดกันพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านอารมณ์ อาจทำให้เด็กเกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งพัฒนาการของเด็กในช่วงปฐมวัยนั้นจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง (Thomée, Härenstam, & Hagberg, 2011) ปัญหาเหล่านี้พบว่าเป็นปัญหาสำคัญในครอบครัวปัจจุบัน

จากสภาพการณ์ปัญหาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งมาจากสาเหตุที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของเด็กและพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของผู้ปกครอง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจ

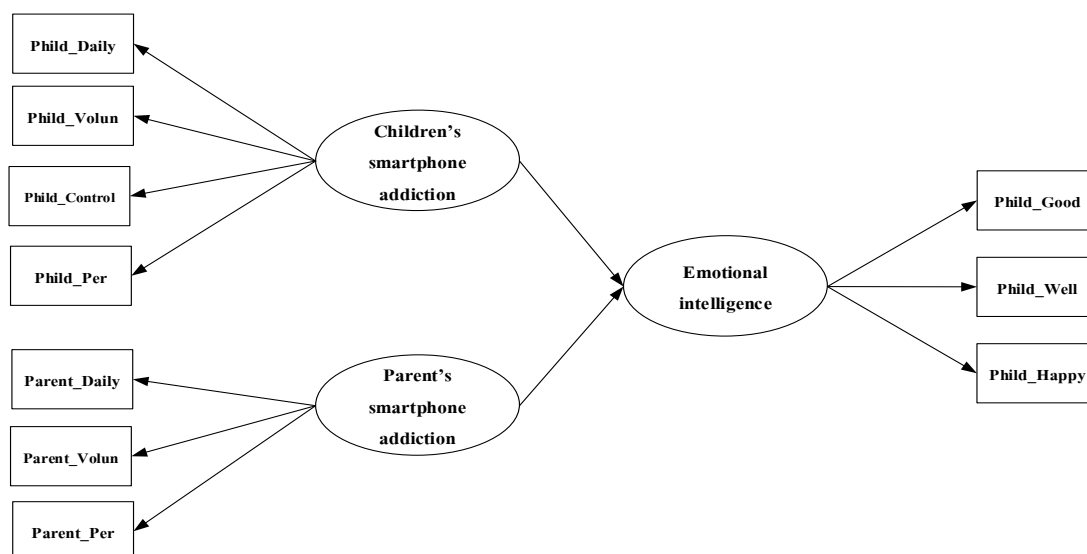
ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ และผลกระทบที่เกี่ยวข้อง อันจะก่อให้เกิดแนวทางในการวางแผนและแก้ปัญหาพฤติกรรมดังกล่าว และหาแนวทางในการจัดการส่งเสริมให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสมตามวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กและผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของเด็ก และพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กปฐมวัยมีความฉลาดทางอารมณ์ลดลง เช่น ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ รอคอยไม่ได้ หุนหันพลันแล่น และก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ตามมา (Lee, 2007) จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีตัวแปรแฝงภายนอก 2 ตัว ได้แก่ 1) ตัวแปรการใช้สมาร์ทโฟนของเด็ก ประกอบด้วย การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กที่แทรกแซงต่อชีวิตประจำวัน (Child_Daily) การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กจนเกิดการแยกตัว (Child_Volun) การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กที่ต้องบังคับควบคุม (Child_Control) และ การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กจนบิดเบือนบุคลิกภาพ (Child_Per) และ 2) ตัวแปรการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครอง ประกอบด้วย การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองที่แทรกแซงต่อชีวิตประจำวัน (Parent_Daily) การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองจนเกิดการแยกตัว (Parent_Volun) และ การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองจนบิดเบือนบุคลิกภาพ (Parent_Per) และตัวแปรแฝงภายใน 1 ตัว ได้แก่ ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี (Child_Good) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง (Child_Well) และความฉลาดทางอารมณ์ด้านมีความสุข (Child_Happy) ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเกิดระหว่างปี พ.ศ. 2555-2557 และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 15,672 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเกิดในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2555-2557 และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชลบุรี โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากเกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ตามแนวคิดของ Hair, Black, Babin, and Anderson (2010) ซึ่งการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 10 ตัวแปร ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจึงควรมีไม่น้อยกว่า 200 คน จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามเพศของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ดังนี้ 1) ข้อมูลของเด็ก ได้แก่ เพศ อายุ 2) ข้อมูลของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ความสัมพันธ์กับเด็ก จำนวนบุตร/เด็กในอุปการะ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน โทรศัพท์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครอง จำนวน 21 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89 ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กปฐมวัย จำนวน 23 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .95 และตอนที่ 4 ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 38 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84 ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือใช้วิธีการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบโมเดลการวัดของตัวแปรทั้ง 3 ตัว ได้แก่ การใช้สมาร์ทโฟนของเด็ก การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครอง และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

ผลการตรวจสอบ พบว่า โมเดลการวัดการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตรวจสอบจากค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 0.01 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.94 คำนวณตรวจสอบความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ซึ่งสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กที่แทรกแซงต่อชีวิตประจำวัน การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กจนเกิดการแยกตัว การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กที่ต้องบังคับควบคุม และการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กจนบิดเบือนบุคลิกภาพ โมเดลการวัดการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตรวจสอบจากค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 0.03 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.87 คำนวณตรวจสอบความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ซึ่งสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองที่แทรกแซงต่อชีวิตประจำวัน การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองจนเกิดการแยกตัวและการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองจนบิดเบือนบุคลิกภาพ โมเดลการวัดความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตรวจสอบจากค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 0.00 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.99 คำนวณตรวจสอบความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ซึ่งสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี และความฉลาดทางอารมณ์ด้านมีสุข

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองโดยการตรวจสอบคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ (1) เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเกิดในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2557 (2) มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชลบุรี และ (3) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์เป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก จากนั้นอธิบายวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการทำวิจัยเพื่อขอความยินยอมในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในตัวแบบ เพื่อให้ได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรม LISREL 9.30

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของเด็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 105 คน (ร้อยละ 52.5) อายุของเด็กอยู่ในช่วง 3-4 ปี จำนวน 44 คน (ร้อยละ 22.0) ช่วง 4-5 ปี จำนวน 71 คน (ร้อยละ 35.5) และช่วง 5-6 ปี จำนวน 85 คน (ร้อยละ 42.5) กลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 147 คน (ร้อยละ 73.5) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 116 คน (ร้อยละ 58.0) มีความสัมพันธ์เป็นมารดากับเด็ก จำนวน 131 คน (ร้อยละ 65.5) มีบุตร 2 คน จำนวน 101 คน (ร้อยละ 50.5) สถานภาพสมรส จำนวน 180 คน (ร้อยละ 90.0) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 103 คน (ร้อยละ 51.5) ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 63 คน (ร้อยละ 31.5) มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 65 คน (ร้อยละ 32.5)

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิจัย เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอยู่ในช่วง 0.12-0.89 โดยตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง และความฉลาดทางอารมณ์ด้านมีความสุข มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.40-0.62 ตัวแปรการใช้ สมาร์ทโฟนของเด็ก ประกอบด้วย การใช้สมาร์ทโฟนอนของเด็กที่แทรกแซงต่อชีวิตประจำวัน การใช้สมาร์ทโฟนอนของเด็กจนเกิดการแยกตัว การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กที่ต้องบังคับควบคุม และการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กจนบิดเบือนบุคลิกภาพ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.15-0.89 ตัวแปรการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครอง ประกอบด้วย การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองที่แทรกแซงต่อชีวิตประจำวัน การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองจนเกิดการแยกตัว และการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองจนบิดเบือนบุคลิกภาพ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.12-0.68 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

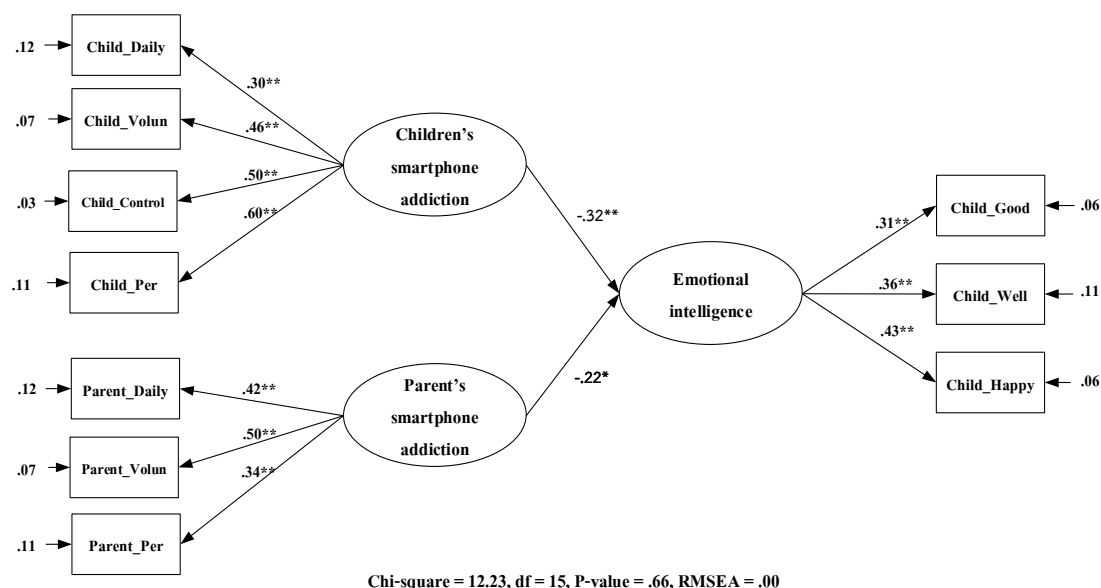
	Child_ Good	Child_ Well	Child_ Happy	Child_ Daily	Child_ Volun	Child_ Control	Child_ Per	Parent_ Daily	Parent_ Volun	Parent_ Per
Child_ Good	1.00									
Child_ Well	0.57*	1.00								
Child_ Happy	0.40*	0.62*	1.00							
Child_ Daily	-0.25*	-0.35*	-0.27*	1.00						
Child_ Volun	-0.33*	-0.19*	-0.15*	0.75*	1.00					
Child_ Control	-0.23*	-0.19*	-0.37*	0.62*	0.76*	1.00				
Child_ Per	-0.42*	-0.39*	-0.48*	0.78*	0.87*	0.89*	1.00			
Parent_ Daily	-0.28*	-0.20*	-0.31*	0.28*	0.32*	0.49*	0.53*	1.00		
Parent_ Volun	-0.24*	-0.25*	-0.28*	0.22*	0.43*	0.62*	0.59*	0.68*	1.00	
Parent_ Per	-0.22*	-0.12*	-0.25*	0.21*	0.34*	0.47*	0.57*	0.55*	0.63*	1.00

* $p < .05$

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กและผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (พุฒพงศ์ สุขสว่าง, 2557; Schumacker & Lomax, 2016) โดยตรวจสอบจากค่าสถิติไคสแควร์เท่ากับ 12.23 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 15 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.66 ค่าดัชนีตรวจสอบระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.99 ดัชนีตรวจสอบระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ดัชนีตรวจสอบระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีตรวจสอบความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ค่า RMR เท่ากับ 0.01 ดัชนีตรวจสอบรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ

0.02 โดยตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยได้ร้อยละ 23

เมื่อพิจารณาตัวแปรแฝงแต่ละตัว คือ พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กที่วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัวแปร พบว่า การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กจนบิดเบือนบุคลิกภาพ มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด เท่ากับ .60 รองลงมาเป็นการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กที่ต้องบังคับควบคุม เท่ากับ .50 การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กจนเกิดการแยกตัว เท่ากับ .46 และการใช้สมาร์ทโฟน ของเด็กที่แทรกแซงต่อชีวิตประจำวัน เท่ากับ .30 ในส่วนของตัวแปรแฝงพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองที่วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร พบว่า การใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองจนเกิดการแยกตัว มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด เท่ากับ .50 รองลงมาเป็นการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองที่แทรกแซงต่อชีวิตประจำวัน เท่ากับ .42 และการใช้สมาร์ทโฟนของผู้ปกครองจนบิดเบือนบุคลิกภาพ เท่ากับ .34 และตัวแปรแฝงความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านมีสุข มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด เท่ากับ .43 รองลงมาเป็น ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง เท่ากับ .36 และความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เท่ากับ .31 ดังรูปที่ 2

** $p < .01$, * $p < .05$

$\chi^2 = 12.23$, $df = 15$, $p = 0.66$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.97$, $CFI = 1.00$, $RMSEA = 0.00$, $RMR = 0.01$, $SRMR = 0.02$

รูปที่ 2 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กและผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมของโมเดล พบว่า การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.32

และการใช้สมาร์ตโฟนของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.22

อภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของเด็กส่งผลทางตรงเชิงลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เนื่องมาจากเด็กปฐมวัยที่ใช้สมาร์ตโฟนเป็นเวลานาน จะทำให้เด็กได้รับสิ่งเร้าที่เป็นแสง สี เสียงต่าง ๆ จนทำให้ขาดสมาธิ และปฏิสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้าง เพราะจิตใจจดจ่ออยู่แต่กับสมาร์ตโฟน ส่งผลทำให้เด็กรอคอยไม่เป็น เด็กจะไม่ได้อยู่ในโลกของความเป็นจริง ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับ Daramola (2015) ที่กล่าวว่า เด็กในยุคสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมาย ถ้าใช้โดยที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ มีการใช้งานที่มากเกินไป ทำให้เกิดการแสวงหาความรู้สึกและมีปัญหาทางด้านอารมณ์ มีจิตใจที่อ่อนแอมากขึ้น ดังนั้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองจำเป็นต้องดูแลและควบคุมการใช้สมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ตของเด็กให้มีความสมดุล มีการให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก โดย Przybylski and Weinstein (2013) กล่าวว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองควรมีการจำกัดเวลา สร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการใช้งานสมาร์ตโฟนของเด็ก และสอดคล้องกับ Kim and Kang (2018) เห็นว่า การให้เด็กใช้สมาร์ตโฟนมากเกินไปส่งผลต่ออารมณ์เด็ก ทำให้เด็กมีอารมณ์ที่ไม่มั่นคง

การใช้สมาร์ตโฟนของผู้ปกครองส่งผลทางตรงเชิงลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนที่สูงขึ้น ทำให้ไม่มีเวลาในการเลี้ยงดูเด็กหรือการเลี้ยงดูแบบรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เลี้ยงดูแบบตามใจโดยใช้สมาร์ตโฟน เพราะเห็นว่าเด็กจะนั่ง ไม่ซนและไม่กวนใจ ประกอบกับการที่พ่อแม่ผู้ปกครองต้องทำงานนอกบ้าน อีกทั้งการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีของพ่อแม่ผู้ปกครอง ขาดการปฏิสัมพันธ์กันในครอบครัว ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก เนื่องจากเด็กในวัยนี้ต้องได้รับการเลี้ยงดู และเรียนรู้โดยการสำรวจจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวผ่านการสอนหรือบอกจากพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับ Cho and Lee (2017) ที่พบว่าพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ตต่าง ๆ เป็นระยะเวลานาน ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกรบกวนเวลาจากสมาร์ตโฟน ทำให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของเด็ก โดยเด็กที่มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองติดสมาร์ตโฟน หรือใช้สมาร์ตโฟนบ่อย ๆ ทำให้มีปัญหาต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กไม่ได้รับการตอบสนองทางด้านความรู้สึกเท่าที่ควร

สรุป

ผลกระทบที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยในเชิงลบนั้น เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ พฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ตต่าง ๆ ทั้งจากตัวของเด็กเองและจากพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของผู้ปกครอง โดยพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของเด็ก ส่งผลในทางลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยมากกว่าพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของผู้ปกครอง อย่างไรก็ตาม ทั้งเด็กและ

ผู้ปกครองควรลดการใช้สมาร์ทโฟน และผู้ปกครองควรให้คำปรึกษาในการใช้สมาร์ทโฟนแก่เด็ก ทั้งนี้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็ก ดังนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านอารมณ์ที่เหมาะสมตามวัย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
2. การใช้สมาร์ทโฟนของเด็กหรือพ่อแม่ผู้ปกครองมีทั้งด้านดีและด้านไม่ดี สำหรับเด็กปฐมวัยผู้ปกครองอาจมีการดูแลและมีส่วนร่วมในการใช้สมาร์ทโฟนกับเด็ก ตลอดจนร่วมกันทำกิจกรรมอื่นด้วย เช่น การสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัว การอ่านหนังสือ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เด็กปฐมวัย และพ่อแม่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟน เช่น อิทธิพลทางสังคม ความพึงพอใจในตนเอง
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบ กระบวนการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนทั้งของเด็กและผู้ปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้อัตนระดับปฐมวัยปี 2551-2552. กรุงเทพฯ: เพลิน สตูดิโอ.
- พูลพงศ์ สุขสว่าง. (2557). หลักการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 6(2), 136 – 145.
- สถาบันราชานุกูล. (2555). แท็บเล็ตกับอนาคตของชาติ. จาก http://rajanukul.go.th/new/index.php?mode=maincontent&group=225&id=148&date_start=&date_end
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). สำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2555-2559. จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/สำรวจเทคโนโลยีสารสนเทศ/เทคโนโลยีในครัวเรือน.aspx>
- Cho, K. S., & Lee, J. M. (2017). Influence of smartphone addiction proneness of young children on problematic behaviors and emotional intelligence: Mediating self-assessment effects of parents using smartphones. *Computers in Human Behavior*, 66, 303–311.
- Daramola, D. (2015). *Young children as internet users and parents perspectives* (Master's thesis). University of Oulu, Finland.

- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis a global perspective* (7th ed.). New Jersey: Prentice-Hall International.
- Keum, C. M. (2013). *Research into smartphone addiction proneness and mental health problem for middle and high school students in Korea* (Master's thesis). Seoul National University, Seoul.
- Kim, S. K., & Kang, H. B. (2018). An analysis of smartphone overuse recognition in terms of emotions using brainwaves and deep learning. *Neurocomputing*, 275, 1393–1406.
- Kim, T. Y., & Park, S. J. (2014). A study on effects of elementary school students' use of smartphone upon reading and self-regulated reading. *Journal of The Korean Association of information Education*, 18(3), 433 - 442.
- Lee, H. S. (2007). *Relationship among the overuse of cellular phones, attachment and behavioral problems in middle schoolers*. (Master's thesis). Seoul Women's University, Seoul.
- Przybylski, A. K., & Weinstein, N. (2013). Can you connect with me now? How the presence of mobile communication technology influences face-to-face conversation quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 30(3), 237–246.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2016). *A beginner's guide to structural equation modeling* (4th ed.). New York: Taylor & Francis.
- Thomée, S., Härenstam, A., & Hagberg, M. (2011). Mobile phone use and stress, sleep disturbances, and symptoms of depression among young adults - a prospective cohort study. *BMC Public Health*, 11(1), 66.